

17.9.2018

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Tausta

Lausuntopyynnön kohteena olevan hallituksen esityksen tarkoituksena olisi ehdottaa uutta lakia julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (tiedonhallintalaki). Laki olisi tiedonhallintaa koskeva yleislaki. Lailla edistettäisiin esityksen mukaan viranomaisten tiedonhallinnan laatua, tietoturvasuutta sekä tietoaineistojen vastuullista hyödyntämistä. Lailla edistettäisiin myös julkisuusperiaatteen toteuttamista viranomaisten tietoaineistojen hallinnassa sekä kansalliseen kulttuuriperintöön liittyvien viranomaisten tietoaineistojen ja arkistojen muodostamisessa.

Ehdotettavaksi tarkoitetun tiedonhallintalain sääntely korvaisi ja uudistaisi voimassa olevan arkistolain ja julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain säännökset. Lisäksi laki korvaisi viranomaisten toiminnasta annetun lain hyvää tiedonhallintatapaa koskevat säännökset.

Tiedonhallintalaissa säädettäisiin:

- Julkisen hallinnon yleisistä velvoitteista tiedonhallinnassa. Lakia sovellettaisiin myös yksityisiin henkilöihin ja yhteisöihin siltä osin kuin niihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännöksiä.
- Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleisestä ohjauksesta. Ohjaukseen ehdotettaisiin perustettavaksi uusi toimielin, tiedonhallintalautakunta.
- Tietoaineistojen muodostamisesta ja sähköisestä luovuttamisesta. Sääntelyä uudistettaisiin siten, että se ottaa huomioon nykyistä paremmin tietoteknisen kehityksen vuoksi tapahtuneita ja tulevaisuudessa tapahtuvia muutoksia tiedonhallinnassa.
- Julkisen hallinnon tietoturvallisuuden perusteista.
- Teknisten rajapintojen hyödyntämisestä.
- Asianhallinnasta, tietoaineistojen säilyttämisestä ja arkistoinnista.

Valtiovarainministeriö lähetti hallituksen esityksen luonnoksen lausuntokierrokselle 21.8.2018. Lausuntoaika päättyy 1.10.2018. Lausuntopyyntö ja hallituksen esitysluonnos ovat saatavilla lausuntopalvelusta.

Suomen Kuntaliitto ry:n lausunto

Arvio lukuun 1 Johdanto

Yleisenä arviona Kuntaliitto toteaa, että ehdotettu tiedonhallinnan uudistus on tarpeellinen ja edistää toteutuessaan tietojärjestelmien yhteentoimivuutta ja digitalisaatiota. Nykyinen lainsäädäntö on vanhentunutta. Lakiesitys kuitenkin on osin teoreettinen ja vaikea. Osittain se jää yleiselle tasolle, osittain taas sen sääntely on hyvinkin yksityiskohtaista, kuten esimerkiksi tiedonhallintamallin sisällössä. Lain tulee olla aikaa kestävä, ja onkin parempi, että hyviä käytäntöjä hyödynnetään ja yksityiskohtaista ohjeistusta tehdään erillään lakitekstistä. Onko lakiesityksessä huomioitu riittävästi julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain täytäntöönpanosta saadut kokemukset? Koska lakiesitys on teoreettinen, jää epäselväksi, ovatko uudistuksen hyödyt riittävät suhteessa sen kustannuksiin. Lakiesityksen vaikutukset tuleekin arvioida perusteellisesti.

Kuntaliitto haluaa kiinnittää huomiota siihen, että valmisteilla on myös muuta lainsäädäntöä, jossa käsitellään ja määritellään tietojen hallintaa ja siihen liittyviä toimintoja. Tällaisia kokonaisuuksia ovat muun muassa tietosuojalainsäädäntö, sote – ja maakuntauudistus, rakennuslain uudistaminen ja useat muut lainsäädäntöhankkeet. Laki- ja myös muiden hankkeiden keskinäistä koordinaatiota on syytä parantaa.

Arvio lukuun 2 Nykytila

Kuten esityksen sivulla 23 nykytilan arvioinnissa todetaan, julkisten hallinnon tiedonhallintaan liittyvä lainsäädäntö on hajautunut useaan eri yleislakiin, joissa käsitteistö on epäyhtenäinen. Esityksessä onkin positiivista se, että se pyrkii korjaamaan hajanaista tiedonhallinnan nykytilaa. Lainsäädännön yhtenäistäminen ei kuitenkaan vielä riitä, vaan on huolehdittava siitä, että laki on selkeä ja sen tavoitteet mahdollisia toteuttaa.

Arvio lukuun 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteet ovat hyvät. Kuntaliiton näkemyksen mukaan julkisen hallinnon tiedonhallintaa tuleekin kehittää.

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 1 yleiset säännökset (pykälät 1-4 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Kuntaliitto pitää tärkeänä sitä, että tiedonhallintayksikön johdolle on esityksessä asetettu tiedonhallintaa koskevat tehtävät. Tehtävissä olisi kuitenkin hyvä korostaa kehittämisenäkökulmaa nykyistä paremmin.

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 2 Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleinen ohjaus (pykälät 5-9 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Tiedonhallintalautakunnan perustaminen on positiivinen asia, mikäli jättää huomioimatta sen byrokratiaa lisäävän vaikutuksen. Mikäli uusi toimielin perustetaan, se tulee kuitenkin resursoida niin, että sille asetetut tavoitteet voivat toteutua. Sen jäsenten osaamisen tulee kattaa kaikki tiedonhallinnan osaamisalueet. Lautakunnan yksityiskohtaista kokoonpanoa ei ole syytä määrittellä lain tasolla. Lain tulee kestää aikaa, ja määräykset kokoonpanosta voivat vanhentua hyvinkin nopeasti.

Lain toimeenpanovaiheessa tulee selvittää, mitkä ovat tiedonhallintalautakunnan, julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden johtoryhmän (VAHTI) ja julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan (Juhta) keskinäiset roolit ja vastuut. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että julkisen hallinnon tiedonhallintaa kehitetään yhteistyössä. Myös informaatio-ohjausta tulee kehittää kokonaisuutena yhteistyössä eri toimijoiden kanssa siten, että otetaan huomioon myös hallinnon asiakkaat.

Olisi harkittava, voisiko julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta Juhtaa kehittää myös taloudellista kokonaisarviointia suorittavaksi toimijaksi. Sen yhteyteen voitaisiin perustaa tätä tarkoitusta varten erityinen talousjaosto (-työryhmä).

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 3 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen (pykälät 10-12 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Lakiesityksessä ehdotetaan säädettäväksi tiedonhallintamallista, siihen liittyvästä muutossuunnitelmasta ja tiedonhallintakartasta. Ne sisältävät osittain samoja asioita. Olisiko selkeämpää, mikäli säädettäisiin ainoastaan tiedonhallintamallista, jota tarpeen mukaan päivitetäisiin ja josta julkaistaisiin julkinen osuus?

Tiedonhallintamalli on erittäin yksityiskohtaisesti säädelty. Sen tulisi sisältää esimerkiksi kaikkien tietojärjestelmien nimikkeet. Tietojärjestelmiä on todennäköisesti jokaisella kunnalla satoja. Voisiko tiedonhallintamallin sisällön jättää osittain lakia alempitasoiseen säätelyyn, jotta laki kestäisi paremmin aikaa?

Tiedonhallintamallin suhde tiedonohjaussuunnitelmaan jää esityksessä epäselväksi. Esityksen perusteluissa sivulla 61 todetaan, että tiedonhallintamalli korvaa julkisuuslain mukaiset tietojärjestelmäselosteet, arkistolain mukaiset arkistonmuodostamissuunnitelmat ja tietohallintolain mukaiset kokonaisarkkitehtuurikuvaukset. Syntykö tiedonhallintamalli nämä selosteet ja kuvaukset yhdistämällä? Ovatko tiedonohjaussuunnitelmat niin ikään osa mallia? Esityksessä tulisi kertoa selkeästi, mitä uusilla vaatimuksilla tarkoitetaan. Kaikilla julkisen hallinnon toimijoilla

kokonaisarkkitehtuurikuvaukset tai tiedonohjaussuunnitelmat eivät myöskään ole valmiina siirrettäväksi, vaan työtä tehdään koko ajan. Työn kannalta olisi tärkeää pystyä arvioimaan nykyisten kuvausten, selosteiden ja suunnitelmien tulevaisuus.

Esityksen 10 §:n mukaan arvioinnissa ja suunnittelussa on otettava huomioon muiden tiedonhallintayksikköjen olennaisten tietovarantojen hyödynnettävyys tietoaineistoja muodostettaessa. Lisäksi esityksen 11 §:ssä vaaditaan, että tiedonhallintayksikön on varmistettava muutossuunnitelmaa laadittaessa, että sen muodostamat uudet tietoaineistot ovat niiden tietosisältöön oikeutettujen viranomaisten ja muiden toimijoiden hyödynnettävissä tiedonsaantioikeuksien mukaisesti. Miten nämä lainkohdat käytännössä toteutetaan? Kuntaliitto korostaakin, että tiedonhallinnan suunnittelun ja kuvaamisen velvoitteista tulee antaa koulutusta ja riittävät ohjeet.

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 4 Tietoturvallisuus (pykälät 13-18 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Esityksen 16 §:ssä kohdassa 6 todetaan, että viranomaisen on varmistettava tarpeellisin teknisin, toiminnallisoin ja hallinnollisin toimenpitein sille muodostuvien tietoaineistojen käsittely ja säilyttäminen siten, että tietoaineistot voidaan tarvittavilta osin arkistoida. Tässä kohdassa tulisi säätää myös tietoaineistojen tuhoamisesta tietoturvallisesti. Lisäksi olisi huomioitava, että tietoaineistot tulisi tarvittaessa anonymisoida tai pseudonymisoida.

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 5 Turvallisuusluokittelu (pykälät 19-22 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Esityksen 5. luku koskee myös kuntia. Kunnissa turvallisuusluokiteltavia asiakirjoja on toki vähän, mutta kaikki kunnat käsittelevät ainakin varautumista koskevia asiakirjoja. Luokittelun soveltaminen johtaa siihen, että asianhallintajärjestelmiin on lisättävä julkisen ja salaisen asiakirjan osoittavan kentän lisäksi vähintään kolmas, luokittelun osoittava kenttä. Tämäkin muutos aiheuttaa kustannuksia jokaiselle kunnalle.

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 6 Asian ja palvelujen tiedonhallinta (pykälät 23-26 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Koko luvun 6 pykäläesitykset 23-26 ovat tulkinnanvaraisia ja vaativat selvennystä.

Asiatunnusta koskeva 23 § on ongelmallinen. Miten yksilöidään tiedonhallinnasta vastaavan tiedonhallintayksikön tunnus? Se jätetään yksikön päätettäväksi - tunnuksen muoto voi siten vaihdella samankaltaistenkin yksiköiden, kuten kuntien, välillä. Asiatunnus ei perustu mihinkään standardiin. Jos asiatunnuksesta käy ilmi tiedonhallintayksikkö, miksi metatiedoista olisi ilmeittävä myös Y-tunnus? Vai pitääkö Y-tunnus suoraan näkyä asiatunnuksesta? Tähän viitetaisi sivulla 33 oleva teksti. Viranomaisen yksilöivä tieto on myös erityisen hankala määritellä. Sellaista ei ole valmiiksi standardoituina.

Esityksen 24 §:n mukainen asiarekisteri lienee jonkinlainen rekisterien rekisteri. Asiarekisterin käsite olisi määriteltävä selkeämmin ja arvioitava, ovatko kaikki esityksessä mainitut kohdat tarpeellisia. Mikäli esimerkiksi kaikki asianosaiset tosiaan tulisi merkitä, aiheutuisi siitä runsaasti lisätyötä (vrt. kaavaprosessit, joissa asianosaisia saattaa olla satoja).

Esityksen 25 §:ssä säädetään asiarekisterin kuvauksesta. Mikä on kuvauksen suhde tiedonhallintamalliin?

Esityksen 26 §:ssä laajennetaan asianhallintajärjestelmän käytänteitä myös operatiivisiin järjestelmiin eli asianhallintaa ujutetaan palvelujen puolelle. Näin esimerkiksi rakennuslupa-asian tiedot pitäisi kirjata omasta tietojärjestelmästä (esim. laajasti levinyt Lupapiste.fi) asiarekisteriin? Koskeeko sama kaikki järjestelmiä? Osassa järjestelmiä käytetään henkilötunnuksia tai kiinteistötunnuksia yksilöivinä tietoina. Miten nämä merkittäisiin asiarekisteriin? Pykälä on valitettavan epäselvä ja aiheuttaa paljon lisätyötä, jonka kustannuksia on mahdoton ennustaa.

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 7 Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa (pykälät 27-31 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Esityksen 27 §:ssä määrätään, että viranomaiselle saapuvat ja viranomaisen laatimat asiakirjat säilytetään vain sähköisessä muodossa, jollei muussa laissa toisin säädetä. Pykälän muotoilu tarkoittanee sitä, että nyt olemassa olevat paperisia asiakirjoja sisältävät arkistot jäävät entiselleen. Asia olisi kuitenkin selvyyden vuoksi hyvä todeta esityksen perusteluissa.

29 §:n tekstissä tapauskohtaisen tarpeellisuuden tai välttämättömyyden tekninen varmistaminen on hankala toteuttaa nykyisillä tietojärjestelmillä ja vaatii siten tietojärjestelmämuutoksia. Sama koskee 30 §:n 1. momentin 3. kohtaa, "tietojen hakemisen yhteydessä selvitetään tietoteknisesti tietojen käyttötarkoitus".

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi (pykälät 32-38 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Lakiesityksessä vaaditaan lukijalta herpaantumatonta keskittymistä, kun termit tiedonhallintayksikkö ja viranomainen vaihtelevat pykälittäin, jopa momenteittain.

Esityksessä ei säädetä tietoaineistojen hävittämisestä. Se tulisi lisätä 32 §:ään.

Esityksen 33 §:ssä säädetään tietoaineistojen arkistoinnista. Arkistointitarpeen määrittäminen onnistunee suurilta kaupungeilta, mutta miten pienissä kunnissa resursoidaan tällaista asian-
tuntemusta? Toisaalta Kansallisarkisto saattaa ruuhkautua kyselyistä ja tiedonhallintalautakunta päätösten tekemisessä. Toiminnan kannalta olisi kuitenkin tärkeää, että tiedonhallintalautakunnan elinkaaripäätökset saataisiin kolmen kuukauden sisällä. Lakiesityksessä esitetään, että yhden tiedonhallintayksikön muutossuunnitelmaan saatu elinkaaripäätös koskee myös toisia yksiköitä, mutta entä jos mikään tiedonhallintayksikkö ei hae päätöstä? Tiedonhallintalautakunnan pitäisikin huolehtia siitä, että se tekisi elinkaaripäätöksiä myös oma-aloitteisesti uusien velvoitteiden syntyessä.

35 §:n 4. momentissa todetaan, että tietoaineistojen arkistointipaikkaa määriteltäessä on otettava huomioon tietoaineistoon kohdistuvat tietoturva-vaatimukset. Tämän lisäksi pitäisi paperisten aineistojen osalta määrätä arkistotiloja koskevista vaatimuksista.

Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 9 Erinäiset säännökset (pykälät 39-40 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Tiedonhallintamallin osalta siirtymäaika on aivan liian lyhyt. Kunnat ovat juuri nyt keskellä suurta muutosta, sote- ja maakuntauudistusta. Esityksessä mainitut siirtymäajat tarkoittavat, että lain tullessa voimaan kunnissa on heti ryhdyttävä laatimaan tiedonhallintamallia, jotta se valmistuu vuodessa. Se pitää siis suunnitella kattamaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon ja muun maakuntiin siirtyvän tiedonhallinnan, vaikka sote- ja maakuntauudistus toteutuessaan siirtää vastuun maakunnille. Tähän tilanteeseen tulee laatia vielä muutossuunnitelmakin. Uudistus vie kuitenkin resursseja kunnista jo suunnitteluvaiheessa, samoin toteutuessaan. Näitä resursseja ei riitä tiedonhallintamallin suunnitteluun. Siirtymäajoilla tulisikin varmistaa, että työ ehditään tehdä sote- ja maakuntauudistuksen toteutumisen jälkeen. Silloinkin resursseja tarvitaan ehdottomasti lisää.

Myös muilta osin siirtymäsäännökset ovat liian lyhyet. Tietojen sähköistä luovutustapaa koskevat tekniset järjestelyt, tietoturvasääntövaatimukset ja lokitietojen kerääminen vaativat tiedonhallintayksiköiltä laajoja tietojärjestelmämuutoksia, jotka tulee suunnitella ja budjetoida etukäteen.

Samanaikaisesti lain aiotun voimaantulon kanssa kunnat painiskelevat myös esimerkiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain eli saavutettavuusvaatimusten, kuntatieto-ohjelman, kansallisen tulorekisterin, sähköisen laskutuksen ja Suomi.fi-palvelujen toimeenpanon kanssa.

Muut huomiot

Sivulla 37 kirjoitetaan kuntien tiedonhallintayksiköistä - tämä kirjoitusvirhe on syytä korjata, ennen kuin se aiheuttaa lisäkysymyksiä tai sekaannusta. On huomioitava, että kunnat eroavat toisistaan valtavan paljon ainakin kokonsa puolesta. Koko kuntakenttää koskevissa uudistuksissa tulee huolehtia kaikenkokoisten kuntien tarpeista: varsinkin pienet kunnat tarvitsevat ohjeistusta ja koulutusta muun resursoinnin ohella.

Kunnille pitäisi taata tarvittava kyvykkyys laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Tässä tapauksessa osaamisesta huolehtiminen on jatkuvaa ja systemaattista toimintaa. Lakiesityksen sisältämät tehtävät liittyvät johtamisen ja päätöksenteon kulttuuriin kunnissa, eikä suunnittelu- ja kuvaamisvastuu enää mahdollista ainoastaan erillisprojektien kautta tekemistä. Vaikka hyödynnettäisiinkin hanke- tai ohjelmatasoista rahoituspohjaa, se ei yksin riitä.

Vaikutusten arviointi

Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen:

Esityksessä (s. 31) myönnetään, että tarvittavan osaamisen kehittäminen ja ylläpito tulee vaatimaan tiedonhallintayksiköiltä panostuksia henkilöstön sekä tiedonhallintayksilön lukuun toimivien tahojen kouluttamiseen. Koska uusi sääntely muodostaa tiedonhallintayksiköille veloitteen huolehtia riittävien resurssien ja asianmukaisten työvälineiden olemassaolosta, tiedonhallintayksiköiltä arvioidaan edellytettävän uusia hankintoja ja lisähenkilöstön rekrytointeja niiltä osin, kun veloitteita ei voida toteuttaa nykyisten voimavarojen uudelleen kohdentamisella. Esityksessä todetaan edelleen: "EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa, tietohallintolaissa (634/2011), julkisuuslaissa (621/1999), arkistolaissa (831/1994) sekä viranomaisten taloudentuloa koskevassa lainsäädännössä säädettyjen suunnittelu- ja kuvausveloitteiden muodostaman tiedon kokoaminen ja muokkaaminen tiedonhallintalain 3 luvussa säädettyjä pykälää vastaavaksi edellyttää tiedonhallintayksiköiltä lisäpanostuksia kuvausten laatimisen, ylläpidon sekä julkaisun osalta."

Kunnissa edellä kerrottu tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että tarvittaisiin lisää henkilöstöä ja ostopalveluja, jotta lain määräykset voitaisiin toteuttaa. Samanlaisia vaatimuksia aiheutuu monesta muustakin laista tai muusta syystä. Sote- ja maakuntauudistukseen valmistautuvissa kunnissa ei yksinkertaisesti ole mahdollisuutta rekrytoida uusia osaajia – uudistuksen jälkeen kunnilla ei ole varaa pitää kaikkia nykyisiä henkilöitä palkkalistoillaan.

Tietoturvallisuus:

Esityksessä (s. 32) todetaan, että kunnille ja kuntien eri yhteistoimintamuodossa järjestettävän toiminnan sekä lain soveltamisalan valtionhallinnon ulkopuolisiin tahoille ehdotukseen sisältyvät tietoturvaluusäännösten taloudelliset vaikutukset voivat olla merkittävät. Valtionhallinnon ulkopuolisille tiedonhallintayksiköille lisäresurssitarpeita aiheuttavat henkilöstön ja palvelutuotajien luotettavuuden varmistamista, tietoaineistojen ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamista sekä tiedonsiirto salattua tai muuta suojattua tiedonsiirtoyhteyttä tai -tapaa käyttäen. Myös tietoaineistojen käsittelyn ja säilyttämisen tilaturvallisuutta koskevien veloitteiden ulottaminen valtion hallinnon ulkopuolisiin tahoihin aiheuttaa lisäresurssitarpeita erityisesti niiltä osin, kun veloitteita vastaavia vaatimuksia ei ole otettu huomioon omassa tieto- ja viestintä-tekniisten palvelujen tuotannossa tai niiden palvelusopimuksissa. Tiedonhallintalaissa ehdotetut tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallintaa ja käytöstä kerättäviä lokitietoja koskevien veloitteiden voidaan arvioida aiheuttavan lisäkustannuksia lain soveltamisalaan kuuluville tahoille.

Asian ja palvelujen tiedonhallinta:

Asiatunnuksen osalta keskeisin muutos koskisi tunnuksen sisältyvää tiedonhallintayksilön yritys- ja yhteisötunnusta (Y-tunnus), jonka käyttöönotto edellyttää tiedonhallintayksiköiltä muutoksia asian rekisteröinti- ja hallintakäytäntöihin sekä lisäresursseja asianhallintaa tukevien tietojärjestelmien kehittämiseen.

Tietoaineistojen luovuttaminen ja sähköinen luovutustapa:

Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi:

Eri viranomaisilla on tällä hetkellä arkistoituna valtavat määrät asiakirjoja. Laki ei anna vastausta siihen, miten menetellään paperiarkiston suhteen.

Muuta huomioitavaa:

Kuntaliiton näkemyksen mukaan vaikutusten arviointi on kyllä tehty useasta näkökulmasta, mutta siitä puuttuvat valvontakustannukset (käyttöoikeudet, lokitus, käytönvalvonta), asiatunnuksen ja -rekisterin vaatimat tietojärjestelmämuutosten aiheuttamat kustannukset, rajapintojen luomiseen ja ylläpitoon liittyvät muutokustannukset, muutossuunnitelman arviointiin ja tietoturvaluusauditointeihin liittyvät kustannukset sekä kouluttamisen ja kehittämisen konsultointikustannukset.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan kustannukset on arvioitu liian mataliksi ja lisäksi ne on esitetty epäyhtenevällä tavalla.

Kuntaliitto huomauttaa, että lain toimeenpanoon tarvitaan suunnitelma ja resursseja mm. koulutukseen.

Esityksellä arvioidaan olevan vaikutuksia kuntatalouteen. Ehdotukseen sisältyvien toimenpiteiden toteutuksen kustannusten arvioidaan olevan yhteensä noin 80–130 miljoonaa euroa. Arvio on maltillinen. Esityksessä todetaan, että koska ehdotetut säännökset lähinnä korvaavat ja tarkentavat voimassa olevaan sääntelyä, voidaan osa ehdotukseen sisältyvien velvoitteiden toteuttamien edellyttämistä resursseista kattaa olemassa olevien voimavarojen uudelleen järjestelyillä. Tämä ei kuitenkaan ole koko totuus. Velvoitteiden toteuttaminen vaatii ehdottomasti kokonaan uusia resursseja. Se esityksessä myönnetään, että erityisesti tietojen luovuttamista teknisen rajapinnan avulla koskevat veloitteet edellyttävät viranomaisilta lisäresursseja. Se on myös totta, että tietojärjestelmien ja rajapintojen muutuskustannusten suuruus vaihtelee merkittävästi tiedonkäsittelyssä käytettävien tieto- ja viestintätekniisten ratkaisujen mukaan, jonka vuoksi lisäresurssitarvetta on vaikea arvioida.

Kuntaliitto muistuttaa myös siitä, että tämäkin lakiesitys tulee käsitellä kuntalain 13 §:n mukaisessa kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa (KUTHANEK).